

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articolele nepublicate nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Acusă falsă.

Sibiu, 12 Decembre n.

De două luni apröpe se discută în dieta țării asupra legii de indemnizare; și dacă kossuthistii se vor ține de cuvânt, — pentru-că numai ei duc luptă parlamentară pe tema această în contra guvernului, — discuția va fi continuată până la finea anului, așa, ca guvernul să nu aibă cu începerea anului viitor budget votat în regulă, ci să fie silit a governa țera în mod anticonstituțional, cum i-s-a întâmplat la timpul seu și guvernului în fruntea căruia se afla baronul Báuffy.

Am zis, că dacă kossuthistii se vor ține de cuvânt are să între eventualitatea această, în a cărei ivire însă tot nu ne prea vine să credem, ci din contră, credem, că în momentul din urmă kossuthistii se vor mulțami totuși cu succesele raportate până acuma, și vor sista lupta și de altcum lipsită de seriozitate și de rezultat real.

Pentru că ce pot să ajungă kossuthistii cu provocarea unor stări de lucruri anticonstituționale și chaotice în țera? Nimic alta de cât ori căderea guvernului, ori disolvarea parlamentului. Nici una nici alta din aceste eventualități însă nu va aduce apa pe mōra lor, pentru-că la guvern nu partidul lor va fi chemat, — despre această sunt și ei convingși, — ear' din nouele alegeri ce se vor face, e întreabare dacă partidul lor va mai pute eși așa de tare și de închiegat cum se află acuma reprezentat în parlamentul țării?!...

Atunci de ce vreau să provöce stări de lucruri în țera, cari nu sunt în favorul lor, și cari nu sunt absolut de loc în folosul țării însăși, ale cărei interese sfinte ei se laudă că le apăra?

Mulți dintră ei, întrebați fiind, n'ar pute să dee răspuns la întrebare; precum nu e în stare nimeni dintră ömieni cu judecată sănătoasă să le motiveze și justifice procedura cu alta, de cât numai cu faptul, că vreau să-și arete bravura pe terenul îmblătirii de vorbe göle și fără rost.

Căci întreaga lor campanie nu stă din alta de cât din înșirarea de vorbe, ear' nu din înșirarea de fapte cari ar pute să le justifice n'încrederea ce o au față de actualul guvern, silindu-i apoi să-i deneghe acestuia budgetul și deocamdată indemnizarea. Fapte incorecte nu pot înșira, pentru-că actualul guvern nu are la activul seu fapte incorecte, privite din punctul de vedere al politicii magiare. Și fiind-că astfel de fapte nu pot scöte pe plan, scot fapte închipuite și născöcite, cum e d. e. și faptul, că actualul guvern ar favorisa mult în acțiunile lor politice naționalitățile nemagiare din patrie!

Bine ar fi dacă ar fi așa, dar' nu e așa. Partidul național român și comitetul central al acestui partid e și acum disolvat ca și mai înainte, ear' întruniri publice, conferențe politice, Români n'au voie să țină nici acuma, cum n'aveau nici în trecut. Și nu stau cu nimic mai bine de cât mai înainte nici celelalte naționalități nemagiare din țera.

Atunci de ce se ridică acușă falsă în contra guvernului pe tema această? Pentru-că e temă de predilecție pentru

unii ömieni a lovii mereu în naționalități, și a căuta, ca ori-ce expresiune de nemulțamire și de durere eșită din sinul lor să fie înabușită, pentru-ca să nu fie aușită cumva prea departe.

Dar' prin această nemulțamirea și durerea nu vine delaturată, ci crește mereu, pentru-ca la ocaziune binevenită cu atât mai cu putere să izbucnescă de nou. Copilul care plânge nu cu asprime vine adus la tăcere, ci prin delaturarea motivului care i-a provocat plânsul. Părinții buni așa fac. Și părinții patriei tot așa ar trebui să facă! Dacă vedeți că se plâng naționalitățile, nu cereți deci măsuri și mai aspre în contra lor, domniilor din sfatul țării, ci esaminați-le plângerile, și luați măsuri de îndreptare, unde îndreptare se cere! Cu câtă bucurie și încredere ar privi și ele atunci la rodnică și fericită activitate a parlamentului țării, pe când așa întristare trebuie să le cuprindă când se ved în continuu batjocorite și pe nedreptul acuzate. Dar' înzădar tōte sfaturile bune, căci n'au de cine să se prindă.

In contra socialistilor.

— O nouă vorbire a împăratului Vilhelm.

Trecând prin Breslau, împăratul Vilhelm al Germaniei a acordat audiență unei delegațiuni de muncitori, compusă din 15 persoane, care venise să mulțamească împăratul pentru discursul rostit în *Essen*, la înmormântarea fabricantului de tunuri *Krupp*.

La cuvintele simple dar' calde ale oratorului acestei delegațiuni, împăratul Vilhelm a răspuns cu o vorbire clasică, al cărei ascuș a fost îndreptat earăși în contra socialistilor, cari exploatează buna credință a muncitorilor în favorul lor propriu și pentru a jungerea scopurilor lor particulare.

Impăratul a mulțamit muncitorilor pentru-că se apropie cu încredere de părintele țerei lor; a mulțamit oratorului, pentru cuvintele patriotice ce i-le-a adresat, și aducând a minte muncitorilor, că îngrijirea de o stare mai bună pentru muncitorime se începuse în Germania încă sub marele împărat Vilhelm I, care îngrijire se continuă și acum, li-a spus următoarele:

„Pe basa acestor îngrijiri de sörtea vöstră din partea regilor vostri, mă cred îndreptătit să ve adresez un avertisment. Ani întregi de-arëndul pe voi și pe frații vostri ag tatorii socialisti v'au făcut să ve închipuiți, că dreptele vöstre reclamațiuni nu vor găsi ascultare, că situațiunea vöstră nu s'ar pute ameliora, de cât numai dacă veți aparține partidei socialiste, sau dacă veți da ca socialisti. *Acesta e o mare greșală și o gravă eröre.* In loc ca să ve represinte interesele în mod obiectiv, agitatorii au încercat să ve aște în contra patronilor vostri, în contra celorlalte state sociale, *în contra Tronului și a Altariului*, exploatăndu-vă în același timp fără nici un scrupul, aservindu-vă și terorisându-vă, pentru a se întări ei. Și ce întrebunțare au făcut ei de țaria lor, de puterea lor? Ei n'au întrebunțat' o pentru binele vöstru, ci pentru a învărăbi clasele, *pentru a răspândi calomniile*, și după ce nu li-a mai rămas nimic sfânt, s'au apucat să atace tot ce avem mai suprem aci jos pe päment, să atace onörea germanului! Cu astfel de ömieni nu puteți și nu e permis să mai aveți nimic de a face, dacă vreți să fiți ömieni de omenie. Să nu ve mai lasați să ve conducă ei. Nu!

Trimiteți în parlament pe amicii vostri, și un tovarēs al vöstru, care se bucură de încrederea vöstră. El să espună dorințele și interesele vöstre și noi cu bucurie îl vom saluta ca pe reprezentantul muncitorilor germani, dar' nu ca pe un social-democrat. Cu astfel de reprezentanți ai clasei muncitoare, ori-căți ni-ați trimite, vom colabora cu plăcere, pentru binele poporului și al țerei. Numai astfel se va pute face ceva temeinic pentru viitorul vöstru, pentru-că atunci veți sta necintit pe basa credinței cătră rege și a respectului de lege, de stat, de onörea cetățenilor și fraților vöstri, conform preceptului: *Frica de Dumnezeu, iubire de frați și respect regelui!*”

Vorbirea a provocat senzație mare pretutindenea.

Procesul pentru „Cartea de aur”.

Discursul de apărare al dlui avocat Coriolan Brediceanu.

(Fine).

Critica ce se face faptelor și evenimentelor istorice, e după lege admisă, și din punct de vedere al științei și al progresului chiar de lipsă, ear' în pasagele încriminatate nu se trece peste marginea critice permise și mai puțin se află în carte un singur cuvânt, din care s'ar pute deduce „o provocare directă”, precum prevede legea.

Cuvântările ținute în parlament, cu ocaziunea votării codicelui penal, arată până la evidență, că era mare grija legislatorilor de a zădărnici periclitarea libertății prin întortochieri și deducțiuni forțate, de aceea au pus apriat în lege, că delictetele din § 171, 172 și 173 ai codului penal, numai prin „provocare directă” se pot comite. Iată cum ar fi „provocarea directă”:

„Ömieni bunii! Magiarii prin răpirea libertății noastre, prin atentatele îndreptate contra existenței noastre naționale, m'au umplut de ură în contra lor și a neamului lor, și această ură aveți și voi să o simțiți și să așteptați ora răspălii!”

Acosta e „provocare directă”, ear' nu impresia ce o face o carte a unui autor român asupra unui procuror magiar.

Și apoi de ce să fie iertat cetățenilor unguri critice cu mult mai aspre, ear' n'au magiariilor nu, când avem drept a cere libertate egală? Servescă esemplu pentru cele afirmate mai sus hotărîrea tribunalului din Budapesta adusă deună-zi în 18 Novembre 1902 în cauza unui proces făcut din partea casei deputaților contra lui Farkas Alajos, Csánáy Dönes și consoți (care s'a exprimat asupra casei deputaților, că „în acea casă nu șed reprezentanți ai poporului, ci deputați țerguiți cu 3 milioane de floreni. Aceia nu ne pot părtini pe noi, căci sunt dușmanii noștri, de aceea și noi vom trata cu ei ca și cu dușmanii noștri. Vom curăți acel grajd murdar' care se numește dieta etc.”) și pe acest din urmă l'a achitat tribunalul fiind-că aceste enunțiațiuni le a calificat numai de critică.

Critica clientului meu obvine și la alți autori, și nici nu se refere la cestiuni și persoane din viața prezentului, pentru aceea le lipsește actualitatea; ear' fără actualitate nici nu pot ave influință asupra Românilor de azi, și nici aștia, nici revolta uu-i póte, precum în faptă nici nu s'au mișcat.

Acum revin asupra întrebării, dacă reproducerea unui document sau discurs se póte pedepsi, și răspund în cazul concret cu un categoric nu!

Cele cuprinse în „Cartea de aur” după cum admite și dl procuror, se află și la au-

torii Jancsó, Popea, Dr. G. Popovici, Barițiu, Horváth Mihály, publicate tot în patria noastră, tot sub această eră constituțională și tot sub stăpânirea acestui codice penal. Fie-care carte tipărită se presintă procurorului, care le avea datorință să o censureze, că öre nu se află vre-o crimă sau delict într'nsa? Cărțile numiților autori, cu conținutul tot același care azi e incriminat, nu au fost obiecționate, va să zică procurorul de pe acel timp nu a aflat nici o crimă, nici un delict în acele manifeste, proclamațiuni, vorbiri. Acum vine dl Păcățian și face tot lucrul acela, în bună credință, că precum nu a aflat procurorul nimic punibil în publicațiunile de mai înainte, el face un lucru permis, iertat.

Ömului condus de convingerea, că face un lucru iertat, într'o afacere care a trecut prin revisia procurorului și a fost aprobată, unui astfel de om îi lipsește intenția de a călca legea, și de aceea nici nu e capabil de a comite crimă sau delict! Acest unic motiv restörnă tōtă acusa și trebuia să facă pe dl procuror nici să nu o sustină.

Se mai încercă dl procuror a escita antipatia în contra acusatului prin apostrofarea părților din „Cartea de aur” referitoare la faptele lui Kossuth, Csányi, Hatvani, sub cuvânt că înegrind aceste figuri istorice ale Ungurilor, acusatul comite aștare contra națiunei magiare. Ce are a face națiunea magiară cu Kossuth, Csányi, Hatvani? Avem lege, că următorii lor pot să-și caute satisfacțiune pentru vătămarea de onöre a răposașilor lor părinți. Poftescă deci a decretate identică nașunea magiară cu personagiile istorice, o póte face dl procuror, dar' pe conta priceperii sale, și și atunci fără nici o competență.

Altcum avem autori magiari cari încă se esprimă desgustat și desaprobător față de numitele persoane istorice. Las pe Csányi și Hatvani, dar' să mă opresc la Kossuth. Keményi Zsigmond, istoric transilvanean de mare trecere, îl numește: „Dsinghiskanul instituțiilor”; Salomon Ferencz „resvrëitor și plin de scopuri revoluționare”; ear' mai deună-zi însuși ministrul-president Széll Kálmán a zis, că Kossuth a depășit terenul legal.

Nici acest motiv al acusei nu plătește mai mult de cât celelalte — adevă *nimica*.

Est-mod lipsindu-i dlui procuror ori-ce motiv temeinic pentru dovedirea acusei sale, vi-a strigat de încheiere: *Țineți-l, închideți-l!* Apărați pämentul Ungariei! Ear' eu ca de încheiere ve citez cuvintele unui bărbat de stat, ale presidentului casei deputaților, ale contelui Adalbert Apponyi, a celui mai nou luptător contra naționalităților, rostite acum 4 zile, în 18 Novembre 1902 cu ocaziunea adunării generale a societății magiare culturale din Ungaria de vest, ținute în Szombathely, cari sună așa: „Necazurile cu naționalitățile nu sunt de acum, sunt de mai de mult, ba azi unele fenomene se manifestă mai provocător; dar' această e urmarea indispensabilă a mișcării tot mai libere introdusă pe tōte terenele. E mai ușor a combate aceste simptome, dacă se ivesc la lumina zilei. Trebuie să ne luptăm cu ele, dar' nu să le suprimăm, pentru-că înădușirea lor nu e adevărata lor medicină, în tocmai precum nu vindecăm bóle grave prin aceea că lipim niște alifia pe bubele cari ies la ivelă”, și eu zic de la mine: *nu e posibil a rezolva cestiunea naționalităților cu întemnițări*, această o dovedește și experiența de până acum, precum nu se póte oprî un isvor natural de munte cu înfundături și nu se póte face să dispară, ci isvorul izbucnește cu puterea sa naturală. De aceea nu ve sutulcați la lucruri contra naturii, căci imposibilități întreprindeți.

Și acum curgă liber izvorul justiției de acum, intruate în dvăstră, dlor jurai!

Privim în fața manifestării sale.
Așteptăm verdictul!

Invitare.

Domnii membri ai clubului municipal român din comitatul Sibiiu se invită prin acesta la conferența ce se va ține Mercuri în 17 Decembre a. c. la 5 ore d. a. în localul Casinei române. Se vor discuta obiectele puse la ordinea de zi pentru adunarea generală extraordinară a comitetului municipal, convocată pe Joi în 18 Decembre a. c.

Sibiiu, în 12 Decembre 1902.

I. de Preda
president.

Dr. I. Beu
secretariu.

Pentru catedrală.

Intră cei dintâi cari au scris contribuiri însemnate la colecta publică deschisă pentru augmentarea fondului merit pentru zidirea catedralei noastre, premergând astfel și altora cu exemple frumoase, a fost preoțimea din tractul *Avrigului*. Precum preoțimea, așa și învățătorimea tractuală s'a întrunit în conferență specială, la 5 Decembre st. n. sub conducerea protopopului tractual Ioan Căndea, care cu o cuvântare însuflețitoare a deschis conferența.

Resultatul a fost că 31 învățători prezenți au scris următoarele sume:

1. Ioan Ghiurca, Colun	cor. 50
2. Chiril Bărsan, Corbi	" 50
3. Ioan Pura, Feldiôra	" 50
4. Ioan Budac, Oprea-Cârțișôra	" 40
5. Ioan Calefariu, Sărata	" 40
6. Ioan Banciu, Vișteasuperiôră	" 40
7. Nicolau Vas, Arpașul-inferior	" 35
8. Galacteon Bica, Ucea-inferiôră	" 35
9. Leon Vas, Arpașul-inf.	" 30
10. Adam Tuturor, Arpașul-superior	" 30
11. Ioan Racota, Avrig	" 30
12. Nechita Spërlea, "	" 30
13. Vasile Corcodel, "	" 30
14. Ioan Nicolae, "	" 30
15. Nicolau Țuțura, Drăguș	" 30
16. Aurelia Săvoiu, Drăguș	" 30
17. Dumitru Căndea, Glâmbôca	" 30
18. Nicolau Pêcurariu, Porcești	" 30
19. Ioan Mărinescu, Porcești	" 30
20. Stefan Frêncu, Porumbacul-sup.-apusean	" 30
21. Dumitru Solomon, Porumbacul-sup.-rêsărit.	" 30
22. George Stoica, Sebeșul-inferior	" 30
23. Iosif Stoica, Sebeșul-inferior	" 30
24. Maria Doican, Sebeșul-inferior	" 30
25. Popoviciu Mondoc, Sebeșul-superior	" 30
26. Hermina Fizeși, Sebeșul superior	" 30
27. Toma Măhara, Sécădate	" 30
28. Moise Călțea, Streza-Cârțișôra	" 30
29. George Bărbat, Uceasuperiôră	" 30
30. Nicolau Voila, Uceasuperiôră	" 30
31. Vasile Peicu, Vișteasuperiôră	" 30

Din protopresbiterate.

Conferența preoțescă din Dej.

— Raport special. —

— 21 Nov. (4 Dec.) 1902.

Astăzi s'a ținut în Dej conferența preoțescă din protopresbiteratul Dejului sub conducerea șefului tractual protopr. T. Herman. Înainte de conferență s'a ținut serviciu divin împreună cu invocarea dului sfânt, celebrat de șeful tractual, apoi parastas pentru odihna sufletelor răposăților mari binefăcători ai bisericeii de același cu asistența preoților G. Hango și V. Cupșa, după care apoi preotul Gr. Lador a cetit din ușile împărătești o instructivă cuvântare despre datoriunța poporului de a zidi bisericii și a le înzestra cu cele necesare și apoi a le cerceta regulat și a urma învățătorilor aude acolo, — fôrte nimerit făcând amintire și de edificând biserica catedrală metropolitană și de edificând biserica din reședința protopresbiterală.

După terminarea ritualelor preoții prezenți s'au adunat în sala de învățământ a școlii noastre populare din loc, unde șeful tractual, ca president natural al conferenței, prin o cuvântare mândușă despre importanța astorfeliu de întruniri, la 11 ore a. m. a deschis conferența fiind prezenți 16 preoți, ear' absenți cu scuse 2 și fără scusă 6. — Șese parochii vacante.

Notariu: G. Hango, bărbați de încredere pentru autenticarea protocolului: V. Cupșa și Gr. Lador.

Trecându-se la ordinea zilei, presidentul cetește rezoluțiunile P. V. Consistoriu prin cari preoții absenți de la conferența trecută din motive nejustificabile, respective căci nu și-au scusat absența de loc, parte sunt admôniați, parte pedepsți cu câte 10 corône.

Apoi cetește rezoluțiunea consistorială referitoare la conclusele conferenței trecute.

Din această rezoluțiune vedem, că P. V. Consistoriu cu plăcere ia la cunoștință activitatea desvoltată de preoțime în acea conferență, ceea-ce servește spre deosebită laudă șefului tractual și preoților G. Hango, Teod. Cotuțiu și V. Cupșa, de aceea le și exprimă mulțamita sa, "și în deosebi preotului G. Hango, care precum evident reese aprôpe un tôte punctele protocolului — a desvoltat un zel deosebit și o activitate neobosită întru pregătirea și compunerea de numărôse statute și regulamente, menite a ușura înființarea de diferite reuniuni de mare preț pentru progresul în cele bune a poporului, precum și în rezolvirea tuturor cestiunilor puse la ordinea zilei". Incolo se aprôbă diferitele concluse mai însemnate ale conferenței și la vederile absolut greșite ale preotului Teod. Cotuțiu, că învățării de meserii din aceste părți ar fi ignorați la împărțirea ajutorului din fund. Andronic, și că autoritățile superioare bisericesti ar pune prea multe tasse pe popor și pe preoți, după ce acestea le-a combătat și desaprobat și la alt loc, aci mai observă, că "preoțimea se îndemne pe părinți cu copii mai numărôși a aplica pe unii și la diferite meserii, că numărul învățătorilor pe tenți din aceste părți este disparent de mic, une-ori cererile lipsesc de tot" și că "nu mai departe de cât chiar în parochiile noastre de la Arad și Caransebeș, parochii contrebue cu sume tôrte însemnate, nu numai la salarisarea episcopului, ci și a protopopilor tractuali. Asemenea există acest obligământ și la Sêrbii din patrie; ear' din diplomele metropolitilor și episcopilor nostri din Transilvania din veacurile trecute asemenea este evident, că aprôpe întreg venitul lor consta din contribuțiile parochilor din eparchie, pe cari erau datorii a le solvi; ear' cât privește contribuția culturală a poporului nostru este constat, că în general luat nici un popor din patrie nu contrebue așa de puțin pentru trebuințele sale bisericesti-culturale ca al nostru".

Luând conferența cu bucurie și supunere fiască la cunoștință această rezoluțiune consistorială, presidentul prezentă și cetește earăși o rezoluțiune consistorială îmbucurătoare, prin carea cu două mici modificari s'a aprobat *Regulamentul pentru înființarea, administrarea și folosirea bibliotecii preoțesti din protopresbiteratul greco oriental român al Dejului*, votat de conferență în ședința sa din anul trecut. Regulamentul se va tipări și împărți preoțimei tractuale spre orientare și confor-

mare. — Bibliotecariu și cassariu a fost ales învățătorul Augustin Herman de la școlă noastră poporală din Dej.

Rapôrte despre activitatea preoțimei tractuale în parochii au prezentat: protopr. Teodor Herman și parochii: Const. Bodea, Teodor Cotuțiu, Victor Cupșa, Petru Roth, Alecsandru Sighiartău și Demetriu Păltinean. Sunt tôrte instructive rapôrtele acestea din multe puncte de vedere, dar' mai ales din punct de vedere istoric pentru respectivele parochii. Mă abțin de la publicarea vre-unui extras din ele, căci luându-se deja inițiativa pentru scrierea monografiilor parochiilor tractuale, acelea se vor prelucra acolo. Conferența ia cu plăcere la cunoștință cuprinsul acestor rapôrte și dispune, ca preoții cari n'au înaintat încă astfelu de rapôrte, fără amânare să le prezenteze conferenței viitoare, ear' cei ce au înaintat odată, aceia să înainteze numai despre activitatea și evenimentele petrecute în parochie din timpul de pe cari n'au înaintat încă.

Cataloge despre cărțile din bibliotecile parochiale au înaintat parochii: Const. Bodea, Teod. Cotuțiu, Vict. Cupșa, Alecsandru Sighiartău și Dem. Păltinean. Și aici se dispune, ca cei ce n'au înaintat încă astfelu de cataloge, să le înainteze negreșit în conferența viitoare, ear' cei cari au înaintat până acum, pe viitoriu să înainteze numai despre cărțile nou intrate. Se observă însă, că unele din catalogele prezentate sunt mance, d. e. al preotului Cotuțiu, căci pe lângă titlu nu sunt indicați și autorii cărților, apoi locul și timpul aparițiunii și tipografia unde au fost tipărite; tot așa nu se face mențiune nici despre cărțile rituale, cari eventual sunt manuscrise, și așa catalogele acestea (mance) nu fac nici un serviciu bibliografiei ce se intenționează a se compune. Să țină deci preoții cont și de aceste împrejurări și catalogele mance să le întregescă.

În legătură cu concludul Nr. 14 lit. a) din conferența trecută, presidentul prezentă *Instrucțiunea pentru scrierea monografiilor, parochiilor și filiilor din protopresbiteratul Dejului, compusă de preotul Gavriil Hango*, în privința cărăia după cetirea ei din partea autorului, conferența decide, ca aceea să se tipărească pe spesele preoțimei tractuale în 50 de exemplare și să se împartă acesteia spre orientare și conformare. Notez, că întrăgă instrucțiunea pe lângă introducerea, încheiere, adăunul de documente și cuprins — este împărțită în 10 capitole și acestea în 50 de puncte.

Eu cred, că prin publicarea Regulamentului pentru biblioteca protopresbiterală și a Instrucțiunii pentru scrierea monografiilor parochiilor în "Telegraful Român", s'ar face un bun serviciu și celeilalte părți a preoțimei noastre. (Negreșit. Trimiteți-le și se vor publica. Red.)

Ultimul obiect de desbatere a fost: Datorițele preotului ca director școlar și ale învățătorului față de școlă din punct de vedere administrativ. Aici șeful tractual, care și-a rezervat sie și tractarea acestui obiect mai ales din motivul, că diunsului i se facele mai multe neplăceri din cauza defectuoșei administrațiunii — nici amintind de relele ce se descarcă mai întâu asupra școlii din cauza acesta, — cetește mai mulți paragrafi din diferite regulamente și ordinațiuni școlare bisericesti și civile, și-i însotește de explicațiunile cuvenite; totodată provôcă pe preoți și pe învățători, ca fără amânare să și procure tôte aceste regulamente și ordinațiuni din averea bisericeii (întru cât nu le-ar avé), apoi să le cetască cu atențiune și să se conformeze. Având a comunica și câteva ordinațiuni noue, la conferența acesta au fost invitați și învățătorii tractuali, dar' durere, numai câțiva s'au prezentat, de-și a fost zi de sêrbătoare (Intrarea în biserică), și că mai mulți nici absențarea nu și-au scușat'o. Puțin respect față de autorități, dar' și mai puțin respect față de sine însuși prin asteliu de procedură necuviincioasă. Dôr' va fi altcum în viitoriu.

Conferența viitoare se decide a se țină în Magôș, conform invitații prevenitoare făcute de parochia locală; preoțimea își exprimă însă dorința, ca ședințele să fie convocate în timp de vară prin luna lui August, ori Septembrie, când anotimpul e mai favorizatoriu, comunicațiunea mai bună și respectivul paroch încă pôte face preoțimei o pri-

mire conform dorinței inimei sale. Atât decidera locului unde se se țină conferența, cât și statorirea timpului pe când se fie convocată, amêsurat împrejurărilor, se lasă însă la aprefiarea șefului tractual.

Ca obiecte noue de pertractat în conferența viitoare se designăză: preotul I. Giurgiuca va compune și va ceti o disertațiune despre beție, ear' preoții Alecsandru Sighiartău și I. Giurgiuca se vor pregăti cu câte o predică, în carea vor combate vre-un rêu social mai des obvenient în popor, d. e. luesul, destrânarea s-xuală și lăpădarea de prunci cu voia.

Cu acestea presidentul, prin o cuvântare în care mulțamește preoțimei pentru serioșitatea cu care a desbatut obiectele puse la ordinea zilei, încheie conferența la 3 ore p. m., punându-i din nou la inimă, că luând atâtea concluse folositoare, acelea să le și esecute, căci numai așa îi vor servi spre onôre și vor fi tuturor spre folos.

După încheerea conferenței, la invitarea șefului tractual, preoțimea și învățătorimea prezentă a subscris pentru zidirea catedralei circa 1200 cor. Bînăvoință a fost multă, dar' putere puțină; la acesta s'a mai alăturat și acoperirea altor trebuințe locale și tractuale, ear' la unii și starea materială nefavoritoare; durere însă că n'au lipsit nici materialități egoști și îndêrnciții până la estrem; mulți și-au făcut carieră și avere de la biserică, dar' nu dau îndêrnt bisericeii nimic; ar trebui înfierați publice, dar' nu o face astădată, căci dôr' se vor îndrepta.

Ilgo.

NOUȚĂȚI

M. Sa împêratul și rege al nostru, fiind deplin însănătoșat, și-a transpus eri sejourul de la Schöabrunn la Viena în Hofburg.

Pentru masa studenților. Duminecă (14 Decembre n.) dôamna Maria Baiulescu va ține o conferență publică în sala festivă a gimnasului din Brașov în favoarea studenților de la școlile noastre de acolo. Tema conferenței va fi: "Studii din lirica francesă".

De la oficiul postal. În vederea aglomerării agendelor la oficiile postale acum în prēja sêrbătorilor crăciunului, direcțiunea postală din Cluj apelăză la public, ca pentru înlesnirea spedării și înmanării punctuoșe a pachetelor etc. să vină și el în ajutoriu poștei prin următoarele: la pachete să întrebunțeze lădițe de lemn, ori corfe de nuele destinate anume spre ac st scop, ear' pachetele învălto în pânză, ori în hârție tare, de pachetat, să le lege bine cu stôră, înășurată de mai multe-ori în jurul pachetului și la înbăuturi sigilate cu cêră și cu sigil gravat. Adresele să se scrie esact (numele, poziția socială și locul), având a se indica și comitatul și — unde nu este postă în loc — poșta ulumă. E de dorit, ca în partea de-asupra a locului unde e scrisă adresa să se indice și numele și locuința trimîțătorului. Adresa să se scrie pe însuși învălșul, ori dacă acesta nu se pôte, atunci pe o tâbliță de lemn, de pele, ori de hârție grôșă, care apoi să fie legată bine de pachet. Adresele scrise pe hârție trebuie lipite pe pachet în întrăgă estensiunea și legate și cu stôră. E fôrte de dorit, ca în pachet să fie pusă o fdușă cu adresa și celeilalte indicațiuni necesare, pentru-ca în cas că adresa de pe pachet s'ar perde, ori sterge, pachetul totuși să pôtă fi spedit și înmanat, pe baza indicațiilor din interiorul seu. Conținutul pachetelor și cuantitatea trebuie indicate și pe buletinul de expedițiune (szállítólevél) și pe scrisôrea cu adresă. Pentru urmările provenite din pachetări necorêspunđetore, ori din adresare mancă, poșta nu ia asupra și nici o răspundere.

Subterfugii curioșe. În numerii anteriori dăserăm șire, că procuratura regescă aflând crimă de lesa majestatis în cartea advocatului Dr. Kalmár Antal, scrisă cu scop de a combate scrierile lui B. Ksics, a cerut confiscarea cărții, ear' autorului i-a intentat proces de înaltă trădare. Zilele trecute advocatul Kalmár a fost ascultat la judele de instrucție al tribunalului din Neoplanta, cu care ocașiune a declarat că "delea-ce sunt de excepciônali în cartea sa se refer la împêratul austriac și la regele în ăncoronat. Față cu regele încoronat însă la 1867 și care de atunci domnește constituțiônial, se pörtă omagial și astfel se și exprimă despre el în cartea sa". — Curioșă distincție, când "împêratul austriac" și "regele încă neîncoronat" e identic cu regele încoronat la 1867!

